

niei și Românu din Arad, să se găsească zilnic de vânzare la o tutungerie din oraș¹.

Ecoul activității lui Jarník în presa din Ardeal și Țara Românească. La începutul anului 1915, faima de binefăcător a lui Jarník sau de „îngrijitor al răniților” — cum îi spunea un ziar bucureștean — făcuse înconjurul Ardealului. Cîteva publicații periodice din Transilvania și de dincoace de munți legau, în această perioadă, numele lui Jarník de activitatea de samaritean desfășurată de el printre răniții, români de origină, aflați în lazaretele din Cehia și Austria. Opinia publică românească era informată despre rîvna neobosită cu care profesorul ceh căuta să aline suferințele și să răspîndească învățătura de carte printre răniți. Pentru importanța acestui moment istoric, socotim necesar să subliniem și această cale, prin care personalitatea lui Jarník pătrunde tot mai mult în sfera culturii românești. Prin februarie 1915, Gheorghe Pop de Băsești scria lui Jarník că „Ziaristica noastră în prezent se ocupă de faptele fără pereche ale stim. d-voastre, pline de umanitarism”².

Tonul l-a dat, în această privință, *Gazeta Transilvaniei*, pentru care Jarník a nutrit totdeauna o mare afecțiune. Publicînd articolul *Ai carte, ai parte*, de care ne-am ocupat mai sus, — articol parvenit redacției prin intermediul d-rei Mela Popea, — gazeta brașoveană îl însoțește de o seamă de considerațiuni, menite să prezinte cititorilor săi pe Jarník în noua lui ipostază. Redacția era informată de apariția broșurii germano-române, destinată să înlesnească „înțelegerea dintre răniții români și medicii spitalelor”. Însă, articolul — inspirat, după cum s-a văzut, de neștiința de carte a răniților, — conține date noi despre activitatea social-educativă a lui Jarník, ceea ce îndreptățește redacția să aprecieze că „eruditul profesor mai găsește timp să viziteze zilnic și pe răniții noștri din Praga, mîngîindu-i ca un adevărat părinte citindu-le scrisorile, sosite de acasă, făcîndu-le distracții și îndemnîndu-i să învețe scrisul românesc și să-și iubească neamul; nu avem cuvinte ca să mulțumim pentru acest interes fără pereche, manifestat față de feciorii noștri”³.

Cum ziarele din Ardeal circulau și în Țara Românească, era foarte firesc ca și redacțiile gazetelor bucureștene să fie în curent cu problemele de care se ocupau foile de peste munți. Numai așa se explică faptul că la scurt timp, după apariția aprecierilor de mai sus, ziarul *Steagul*, din București, publică un articol, intitulat *Amicii românilor, Dr. I. Urban Jarník*, în care își propune să informeze cititorii despre grija pe care Jarník o purta față de răniții români din lazaretele pragheze. „Un asemenea bărbat, opinează autorul articolului, merită nu numai dragostea, dar și întreaga noastră recunoștință”⁴.

Însă, numai după două zile, același ziar revine asupra acestui subiect, cu articolul *Un prieten neprețuit, dl. prof. Urban Jarník*. De astădată, autorul

¹ Prin martie 1916, Jarník căuta o tutungerie, situată cit mai aproape de cazarma cu cei mai mulți români, care să desfacă *Gazeta Transilvaniei*. (Vezi Scrisoarea lui Jarník către Mela Popea din 28.III.1916. Arh. St. Brașov. Col. Bibl. „Astra”, Brașov. Donația Ioan Popea, Nr. 83).

² Scrisoarea lui Gheorghe Pop de Băsești către Jarník, din 22.I.1915. (Bibl. univ. Cluj f.cotă).

³ Comentariul redacției a fost publicat la rubrica *Știrilor*, „Gazeta Transilvaniei”, LXXVIII (1915), Nr. 7 din 11/24 ianuarie.

⁴ „Steagul”, II, 1915, Nr. 19 din 22 ianuarie.